

Politica externă și de securitate comună (PESC) - inovații aduse de Tratatul de la Lisabona

Tratatul de la Lisabona fuzionează pozițiile de Înalt Reprezentant pentru PESC și de Comisar Însărcinat cu Afacerile Externe, sub titulatura de "**Înalt Reprezentant al Uniunii pentru Afaceri Externe și Politica de Securitate**". Atribuțiile care îi revin prevăd dreptul de inițiativă în domeniul PESC, președinția Consiliului Afaceri Externe, reprezentarea Uniunii față de terți și în cadrul organizațiilor și conferințelor interguvernamentale. De asemenea, Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru PESC își exercită autoritatea asupra Reprezentanților Speciali ai UE, precum și asupra celor aproximativ 130 delegații ale Uniunii în statele terțe și pe lângă organizațiile internaționale (OCDE, ONU, OMC, OSCE).

Tratatul de la Lisabona prevede, totodată, crearea unui **Serviciu European pentru Acțiunea Externă/ SEAE**.

Serviciul va fi o structură autonomă, separată de Comisie și Consiliu. Acesta va avea rol de sprijin și coordonare pentru componentele acțiunii externe ale Uniunii (inclusiv pentru dimensiunea externă a unor politici precum energie, schimbări climatice etc.). Această responsabilitate orizontală asupra acțiunii externe a Uniunii este reflectată și în gestionarea instrumentelor financiare externe, unde SEAE îi va reveni responsabilitatea primară pentru programarea obiectivelor ce urmează să fie finanțate din bugetul comunitar: alocarea de țară și regională, strategiile de țară și regionale, programele indicative naționale și regionale.

În perioada de la înființarea SEAE și până la 30 iunie 2013, Serviciul va integra **personal din trei surse** – state membre, funcționari ai direcțiilor Relații Externe ale Consiliului și Comisiei. Începând cu 1 iulie 2013, vor avea acces în SEAE și oficiali din alte instituții europene. Proporția de 1/3 diplomați va trebui păstrată, în linia prevederilor Tratatului Uniunii Europene. Întregul personal al SEAE va beneficia de **oportunități egale de carieră** (eligibilitate pentru diversele posturi și funcții în cadrul SEAE și rotație) și **în ce privește condițiile de angajare** (promovare, drepturi și obligații). Diplomații din statele membre detașați în SEAE vor avea un mandat de 4 ani reînnoibil o dată și care, în situații excepționale, mai poate fi prelungit cu 2 ani (în total, un maximum de 10 ani de carieră în SEAE).

Personalul SEAE va fi selectat de un comitet din care vor face parte reprezentanți ai SEAE, statelor membre, Comisie, Secretariatul General al Consiliului.

Celelalte schimbări privind PESC rămân minore, un pas înainte constituindu-l faptul că Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru Afaceri Externe și Politica de Securitate are drept de inițiativă în domeniul politicii externe. Totodată, Tratatul prevede posibilitatea adoptării așa-numitei **clauze pasarelă**, care permite Consiliului European să hotărască, cu unanimitate, extinderea câmpului de aplicare a majorității calificate în domeniul PESC.